

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és me.

képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompai Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdtetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Pünkösöd.

A lelkesedés és öröm ünnepnapja ez, a mikor a Szentlélektől áthatott apostolok a legnagyobb erővel és tüzzel hirdetik azt, a kinek oldala mellől 53 nappal előbb megrémülve szétszaladtak, mikor ellenségeinek hatalmába került.

Uj korszaknak hajnalhasadását hirdették azok a tüzes lángnyelvek, a melyeket ezen a reggelen láttak egymás feje fölött az összegyűlt hívek. A kinek nevében összegyülekezve, az első egyházi gyülekezetet alkották, az elküldé hozzájuk a belső vigasztalások lelkét, a melynek édessége és ereje előtt leomlott minden akadály. Ők pedig telve belső lelkesedéssel, erővel és élő hittel, bátran hirdették az emberiség legnagyobb és legbámulatosabb s épen azért leghihetlenebb eseményét: Krisztus föltámadását.

Az új korszak küszöbén valóban ilyen megnyilatkozásra volt szükség, hogy teljesen átalakítsa a világot.

A megelőző világ a magára hagyatott emberi lélek botorkálása volt a sötétségben. A legellentétebb és leglehe-

tetlenebb utakon kanyargott, bukdácsolt a magára hagyatott emberi lélek, hogy a belé oltott vallási ösztönnek megfelelően, a mely a látható világon túl láthatatlant sürgetett, a hol a tisztább lelkiesség uralkodik és az igazság kiegyenlíti azt, a mit itt a vas mechanizmus keretében nem tudtak megoldani.

Mindenbe próbálta helyezni a tökéletességet, mindenben kereste a lélek fölényét, első sorban tűzáldozatokban; a testen égette, vágta, öldökölte a lélek sebeit és sokszor épen olyan szokások gyakorlásában csuesosodott ki egy-egy istenség bálványozó tisztelete, a melyeket tisztultabb izlésű korunk a sár és fertő nevével szokott jelezni.

A tévelygések között az egy igaz Isten tisztelete is sokszor elhomályosult és az az egy nép is sokszor letért a lelki ösvényről, a melyen tűzlelkű prófétái csak félelemmel, rettegéssel, az Isten büntetésekének ki-zinezett megvilágításával tudták időről időre fenntartani.

Az óvilág lelki útja a sötét homályban való bizonytalan tévelygés volt; legjobb és kivételes esetben pedig a szigo-

nehézségeket okozott, hogy számtalan esetben képtelen volt az ősember felesleges holmiján tudni s az nyakán romlott. Csere gyanánt szolgáltak a legkülönbözőbb áruk, nevezetesen: igavonó jószágok, nyers termények, iparilag már némileg feldolgozott termények, sőt — Uram bocsáss! — még az asszonyok is. S ne higyjék, hogy mindez csak fantázia csapongása! Dehogy! Hiszen Ázsia és Afrika azon részeiben, a hova még a civilizáció mai napig sem hatolt be, az ottani vad népeknél ez még mai napig is szokásos.

De hát a civilizáció, ha mindjárt esigaléppel is, mégis feltartóztatlanul haladt s tekintve, hogy a csere üzlettel kapcsolatos állapotok tarthatatlanok voltak, az emberiség keresett valami oly értékemért, a mely ritkaságánál és szépségénél fogva, becses volt. Az időtájt még a bányászat ismeretlen lévén, elsősorban is természetalkotta tárgyakat használtak e célra s miután különösen alkalmasnak mutatkoztak a csigahéjak és kagylók, ezeket használták fel értékemért gyanánt, mint a hogy mai napig is Afrika népeinél a Kauri nevezetű csigaházat használják csereértékül.

Később a kor haladtával az emberiség megismerkedett a bányászattal, s ekkor bizonyos ritkább fémek szolgáltak értékemért csereeszközül. Csakhogy ezek a bányászat előrehaladásával, miután előállításuk időnk multával már nem került nagy fáradságba, s így nagyobb mennyiségbe termelték, mindinkább veszítettek értékükből s így nem feleltek meg kitűzött

ruan körülírt kötelesség után nehézkes, fárasztó kapaszkodás.

A lelki robotnak ebbe a kinos, fárasztó útjába új derűt, új fényt, új világosságot áraszt Krisztus tanítása, a mely nem a kötelességek külső, kényszerült elvégzésébe helyezi a lelki élet és a tökéletesedés súlypontját, hanem átteszi azt a lélek belsejébe; a lélek belsejéből fakadó meggyőződésbe és az ennek nyomán sarjadzó örömbé és lelkesedésbe, a mely nem tekinti többé lelki igavonásnak az Isten útjain járását, hanem a fölszabadult lélek könnyedségével emelkedik lelkesen, szívesen az ég felé vezető lelki utakon.

Ezért látjuk az első pünkösöd ünnepén azt a hirtelen keletkező örömlángot föllobogni az apostolok arcain. Tudják már, érzik már, bensőleg meg vannak már győződve arról, hogy nagy és igaz dolgot végeznek, hogy az egész világ át fog alakulni attól a tűztől, ami most vagy százhusz ember arcára ült ki a lélek legbensőbb lelkesedésében.

Tudják, érzik, hogy szavaiknak hiába mond ellen a világ, hiába tiltják a hatalmasságok, azért mind előbb-utóbb

ezéljünk. Végre is felfedeztek egy fehér és egy sárga fémét, a mostani ezüstöt és aranyat, mely fényét és színét soha sem változtatta meg s ritkaságánál fogva is kiválóan alkalmas volt értékemért gyanánt szolgálni. Természetesen ez eleinte csak por- és ugynevezett stufa alakban lett értékesítve; később összeolvasztották s mint ezüst-aranyrudak jöttek forgalomba s ha esetleg valaki kevesebb értéket vásárolt, mint a mennyi ár egész rúd értékének megfelelt, akkor abból az értéknek megfelelő darabot levágott.

Evszázadok multával végre is egy uralkodónak vagy talán valamelyik tanácsosának eszébe ötlött, hogy az ezüst-aranyrudak szétdarabolása és a darabok lemérése tökéletlen s okvetlen egyik vagy másik fél károsodásával van összekötve, eltekintve a vágás következtében előállott más súlyvesztéségtől. S ekkor jött azon gondolatra, hogy ezen szétdarabolást maga az állam is eszközöltheti s hogy ez által, miután az egyes darabkák lemérése hiteles személy által történik, nemcsak polgárait biztosíthatja a károsodástól, de még az állam is nyer mellette; hogy pedig mindenki tudomást szerezhessen arról, hogy a fémdarab tényleg hiteles, az uralkodó arczképét vagy pedig az ország czimerét, esetleg más jelt préseltek abba. Így jött létre az *első pénz!*

Hát bizony nagyon tökéletlen volt a pénz-érem ezen legősibb formája, de az akkori viszonyoknak valószínűleg megfelelt s mindenestre hathatósan előmozdította már akkor is az ipar és kereskedelem érdekeit. Az élet kivá-

TÁRCZA.

A pénz és a pénzértékek keletkezésének története.*)

Irtá: MÜLLER VILMOS

a Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank főkönyvelője.

Ha végigtekintünk korunk óriási haladásán, ha látjuk a nagy világtorgalmat s élvezzük a modern kor kényelmét s más előnyeit aránylag olcsó pénzért, ha mindazon élvezetekben részesei lehet még szegényebb sorsu ember is, a melyet a szobrászat, a festészet, a zene s más hason művészet nyújt s ha végre tudomással bírunk arról, hogy mindez ellenérték gyanánt pénzzel lett kárpótolva: akkor lehet csak fogalmunk azon nagy befolyásról, a melyet a pénz életünkben gyakorol. S méltán, mert nem tekintve a lelki megelégedést s az ezzel kapcsolatos lelki állapotokat, mindent a mi életfentartásunkra nézve szükséges, pénzzel megszerezhetünk s ezért nem is csodálkozhatunk, ha a modern ember jövedelmének szaporítására törekszik.

Csakhogy ez nem volt ám mindig így! Az emberiség legrégibb korszakában a pénzt nem ismerték s ha valaki felesleges tárgyát értékesíteni kívánta, úgy azt kénytelen volt más embernek csere útján átadni. Természetesen ez oly

*) Felolvasatott Jolsván, a pénzintézeti tisztviselő gyűlésén.

meg fog hódolni az új világ igézete előtt, a mely a lélek belsejéből áradt ki.

Ezért, ebben a meggyőződésben hirdetik, hogy teljességgel lehetetlen hallgatnunk azokról a dolgokról, a miket láttunk és hallottunk.

Ezért, ebben a meggyőződésben mondják ki azt a világrendítő nagy szót, mikor erőszakkal akarják őket elnémitani a hatalmasok: „Inkább kell engedelmessékedni az Istennek, mint az embereknek!”

Innen kezdődik annak a lélek mélyéig égető tűzfolyamnak áramlása és szétágazása, a mely csaknem kétezer éven át a világ minden népéhez eljutott, és minden nemzetnek kivétel nélkül lehetővé tette, hogy a benső lelkiség útján meggyőződéssel, kész örömmel járuljon az isteni élet forrásaihoz.

A mi az óvilágban, a lelki szolgátság idején csak ritkán fölszálló prófétái lelkek kivételes tulajdona volt, azt Jézus Krisztusban, az egyetemes prófétában minden embernek közös kincsévé tette a szentlélek kiáradása.

Ezentul már mindegy: főpap-e valaki vagy sirás? király-e vagy az utolsó zsoldos katona? Dárius kincsével van-e telítve vagy nyomorult kunyhóban rongyokban tengődik? Egyformán nyitva van mindenkinek az Isten lelki kincstára és mindenki saját jóakarátának és lelkesedésének mértéke szerint meríthet az örök forrásokból.

Honnan van hát, hogy épen a legműveltebb és legrégebben e szent folyamba merült nemzetek tagjai sokszor elfordulnak attól, a mi olyan könnyen hozzáférhető és gyakran inkább az emberi ész bizonytalanul tévelygő útjain keresik a megigazulás ösvényét?

Ennek igen sok oka van és pedig okai a történelmi fejlődés során fölmerült visszaélések, okai az ellenkező áramlatok, a melyek teljes szabadsággal folydogálhatnak a világon.

És ez jól van így! Az Isten műve

a lélek szabadsága legyen és ne a hatalmi parancsszó kényszerítése. A lelki tökéletesedés művének onnan belülről kell megindulnia a lélekből, a szívből, onnan kell lassanként áthatnia előbb az egyes ember meggyőződését, azután kell a tömegek hitévé válnia; a mely ellenállhatatlan erővel halad előre a maga útján.

Eddig is nagy dolgokat láttunk fejlődni a pünkösdi tűz folyamából. Egy elszigetelt nép körét áttörte a lelki fejlődés hatalmas csírája és átalakította a bűnökbe sülyedt görög-római pogány világot; láttuk, hogy szelidebb erkölcsökre tanította a népvándorlás szilaj népeit, láttuk, hogy a világkereskedelmet megelőzve és annak nyomain is haladva fölkereste a forró dél és jeges éjszak népeit, hirdetve a lelki élet új forrásait.

Láttuk aztán, hogy a középkor kényszerítő, hatalmi formáiból kibontakozva új áramlatok rázúdulása fenyegette és fenyegeti elnyeléssel a szentlélek tűzéből fakadó meleg forrást; hideg, jeges áramlások eloltással, kialvással fenyegetik azt az éltető, derűs fényt; de az Isten műve újra meg újra diadalmasan bontakozik ki a hullámok és jéghegyek alul és a megolvadt jéghegyek ormain árasztja szét éltető derűjét.

Nekünk nem kell arra törekednünk, hogy a szentlélek művének ellenfeleit erővel letiporjuk és kiirtsuk a világból: az Isten akarja, hogy ilyenek is legyenek és az ő ellenkező törekvéseik csiszolják a mi tökéletlenségeinket. Az Isten akarja, hogy ez a földi világ talán az utolsó ember életéig lelki küzdelmek és diadalok tanyája legyen és magának tartotta az ítéletet az egész fölött.

A lelki élet nem zárkozhatik körül a mechanizmus vas szükségszerűségével, hanem szabadon hajt és fejlődik sok irányban.

Hogy végre is az az irány győz, a melyben pünkösdkor az apostolok elindultak, az iránt biztosítékot nyujt a két-

zakodnak az őseik által szerzett vagyon és más előnyök révén: csakhamar elpusztulnak s képtelenek a más népek fölött szerzett előnyöket továbbra is fentartani, sőt önmaguk is martalékkul esnek egy erősebb, hatalmasabb fajnak. Így történt ez a rómaiakkal is! A provinciák kormányzói által folyton beszállított újabb és újabb vagyon, kihatót a nép legalsó rétegéig is, s miután a vezető egyének folyton a nép kegyét hajhászták s ezen céljuk elérésére azt folyton újabb anyagi előnyökben részesítették; a népet semmivégre szoktatták s végre a mit eleinte köszönettel vettek, később megkövetelték. S ha most még azt is figyelembe vesszük, miként a nagyok ezen céljuk elérésére viszont a tartományokban oly kegyetlen zsarolást vittek végbe, hogy csak a katonai hatalom volt képes a rendet fentartani s ha még ezen vezető egyének egyébként maguk is kényelemszeretőkké, fényűzőkké és elpuhultakká váltak, s ha végre tekintetbe vesszük, hogy idővel az erkölcsi romlottság olyfokra lépett, mint még soha: nem csodálkozhatunk azon, hogy később a népvándorlás korszaka alatt a germánok, avarok, hunok támadásainak nem voltak képesek ellenállni, hanem azok adófizetői lettek. S ha a tönkremenés nem is történt rohamosan, mégis lassan, de biztosan megszűnt a római sas hegemoniája a többi népek felett. Az ez időtájt kialakuló kereszténység a pénz, ipar és kereskedelemre nem gyakorolt befolyást, hisz mint tudva van a szegénységben hitték lelki boldogságukat fellelni s ezért nem is törekedtek vagyonhoz jutni.

Ezen időkben, ugyszintén a középkor kezdetén uralkodó háborúk folytán a kereskedelem

ezer éves küzdelmek és kibontakozások szemlélete és az üdvözítő szavai: „Ég és föld elmúlnak, de az én szavaim el nem múlnak.”

Vármegyei közgyűlés. Gömör-Kishont-vármegye törvényhatósága folyó hó 30-án rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata következő:

1. 5043. sz. M. kir. honvédelmi Miniszter rendelete a gróf Buttler János-féle Ludovika alapítvány egy helyének betöltése tárgyában s a közrehozott pályázat folytán a vármegye törvényhatósága által bemutatandó ifjunak megválasztása.

2. sz. A putnok-keleméri viczinális ut törvényhatósági jellegűvé fejlesztése és állami költségen való kiépítése ügyében a m. kir. kereskedelmi Miniszter által kiadott sürgős rendelet.

3. 6400. sz. M. kir. államépítészeti hivatal főnöke a vármegye részére kilátásba helyezett vámszedési jog kérelmezéséhez szükséges műszaki műveletet véleményes jelentése mellett be-terjeszti.

4. 6168. sz. Alispán a vármegyei közkórház kibővítése tárgyában Lenkey György vállalkozóval megkötött szerződést jóváhagyás végett bemutatja.

5. 7807. sz. Vármegyei t. alügyész véleményes jelentése Feled község képviselőtestületének a létesítendő kir. járásbírószék építési költségeinek fedezésére a törlesztés költsön felvételéig a vm. jegyzői nyugdíjalapból való 70000 korona közönséges kamatos kölcsön felvételét kimondó határozatára vonatkozólag.

6. 6726. sz. A zombori Rákóczi-szoborbizottság szoborleplezésre szóló meghívása.

Visszhang.

Lapunk múlt számában melegen üdvözöltük a pénzügyi tisztviselők egyesületének városunkban tartott közgyűlését s vezető cikkünkben olyan eszméket vetettünk fel, melyeket nemcsak a közlő érdekelt pénzügyi testület, de általában a vármegye nagy részének közönsége rokonszenvvel fogadott.

Visszhangja is támadt a cikknek s a nóg-rádi-, honti- és gömöri pénzügyi tisztviselők egyesülete gömöri osztályának elnöke Müller Vilmos főkönyvelő köszönetet mondva az üdvözlő sorokért és a jóindulatért, továbbiakban

nalmainak megfelelően készítettek kisebb és nagyobb súlyú s ennek megfelelő értékű ilyen arany ezüst darabot.

Később már primitív, de mégis felismerhetetlen érem alakú pénzeket vertek, sőt hogy az ősrégi aszír és egyiptomi népeknél már a kereskedelem igen magas fokot ért el, igazolta az, hogy a tudósok kutatásaik alkalmával kőleveleket találtak, a melyek egyes kereskedők követelését igazolták. Ime, ez az első *adóslevél* eredete!

A népek között ezen időben folyton dúló háborúk nem voltak alkalmasok az ipar- és kereskedelem fejlesztésére és ép az ezzel foglalkozó népek, nem lévén harcias hajlamuk, csakhamar elvesztették fölényüket s alárendelt viszonyba jutottak más népekkel szemben. Mint tudva van, először a görögök, később a rómaiak jutottak tulsúlyra az akkor ősmertes népek fölött, sőt idők multával világalomra is tettek szert. Róma légiói bekalandozták az akkor ősmertes egész világot s miután a hadisákmány legnagyobb részét az anyavárosba szállították, az csakhamar tárháza lón a világ összes áruinak s ennek következtében a kereskedelem rohamosan fejlődött, annál inkább, mert a római államfők mindenkor nagy súlyt helyeztek a kereskedelem fejlesztésére. Ezzel kapcsolatosan fejlődött természetesen a pénzrendszer is, hisz tudjuk, hogy például a talentum, sestertium nagyobb értékű pénzegység volt.

Csak hogy miként a természetben minden tuléli magát s ha nem alkalmazkodik az adott viszonyokhoz — kénytelen elpusztulni, ép úgy a népek is, ha nem haladnak a korrallal s elbi-

és ipar felvirágoztatása pangott s csakis később, midőn már némileg békésebb állapotok kezdtek uralomra jutni, lett a pénzforgalom élénkebb s különösen a latin népek voltak hosszú ideig tulsúlyban a többiek felett. Különösen magas fokú kereskedelmi tevékenységet űztek a felső Olaszországban köztársasági alapon nyugvó városok, nevezetesen: Velence, Ragusa, Genua, Milánó stb. A középkorban ugyanis ezek uralták a pénzpiacot, sőt a keresztes háború alatt ezek voltak a különböző hadseregek szállítói, természetesen dús haszon mellett. Osmeretes miként mindezen városok piacsterén külön asztaloknál (bank) pénzkereskedők ültek, akik az akkori rendkívül különböző állami érmekeket, megfelelő haszon ellenében az ott szokásos pénzzel kicserélik. Ezek voltak tehát a mai pénzváltó üzletek ősei. S ez nem volt ám olyan könnyű munka mint ma, mert még akkor nem volt meghatározva azon arány, mely szerint a pénz verésére szánt nemes fémek kevésbé nemessel vegyítették, hanem minden államfő igyekezett e téren minél nagyobb hasznot elérni, már csak azért is, hogy a folytonos háborúskodás költségeit viselhesse. Az akkori bankárnak tehát magát az ötvözetet is meg kellett vizsgálnia, mert különben kárt szenvedett volna. Tekintve pedig, hogy az akkori időben az utazó léptenyomon rablásnak, utonállásnak volt kitéve, ezen bankárok ezt ellensúlyozni kívánták s ezért a náluk lefizetett összegekről üzletbarátaikra hitelleveleket, váltókat bocsátottak ki, melyek az utazónak különösen nagyobb pénzüsszegek szállításánál nemcsak kényelmet, de a kirablás ellen biztonságot is nyujtottak. Így született

avatott tollal szól hozzá a kérdéshez. A cikk ide vonatkozó része így hangzik:

„A pénzügyi tisztviselők ez ideig nem igen voltak ahhoz szokva, hogy velük foglalkozzanak. Igyekezve hivatásuknak megfelelni, esendben éltek életüket s a közönség e téren is azt tartotta a legjobb tisztviselőnek, a kiról a legkevesebbet beszéltek. Beismerem, hogy ez bizonyos fokig helyes volt, de hogy az illető tisztviselő életpályáját mintegy lethargikus álomban töltse, — nem törődve semmivel, még szakképzettségének emelésével és saját társadalmi helyzetének javításával se: ez nézetem szerint annyival kevésbé egyezik a férfi hivatásával, mert köztudomás szerint az életben a férfi osztályrésze az előre törekvés és az ezzel járó küzdelem.

Sajnos azonban, eddig a pénzügyi tisztviselőnek nem volt módja és alkalma saját egyéniségének és szakképzettségének érvényesítésére, mert a nyilvánosság előtt az intézetet a legtöbb esetben igazgatósági tagok képviselték s így bizony nem csoda, ha a pénzügyi tisztviselő — bár szakképzettségénél fogva rátermett lett volna is — gyakorlat hiányában a nyilvánosság előtt nem bírta megállani helyét.

Ezen és más hasonló természetű körülmény — valamint természetesen egyéb érdekeink rendezése, indokolják egyesületünk létesítését — semmi esetre sem az ugynevezett czuczilista hajlam, mint azt talán rólunk tévesen állítják. Hogy pedig szándékaink e tekintetben mennyire őszinték, mutatja az, hogy már egyesületünk alakulása alkalmával elhatároztuk, miként gyűléseink vezetésére mindenkor egy igazgatósági tagot kérünk fel, módot akarván nyújtani intézeteinknek egyesületünk ellenőrzésére. Azt hiszem ennél nagyobb betekintést egy tisztviselői egyesület sem nyújt felsőbb hatóságának.

Nem tekintve a tisztviselői kar érdekeinek megóvására vonatkozó kérdéseket — melyek megoldása azonban mindenkor az igazgatóságokkal egyetértve történhetik — nagy súlyt helyez egyesületünk a tagok szakképzettségének emelésére s e célból vándorgyűlésein mindenkor felolvasást rendez — közgazdasági és szakkérdések megoldására pályadíjat tűz ki — s végül összejövetelei alkalmával vitát rendez egyes felmerülő szak- és közgazdasági kérdés felett. Mindezek által módot nyújt tagjainak arra, hogy irodalmi tevékenységet fejtsenek ki s ez által is szakképzettségüket fejlesszék és hogy ezen dolgozatainak előadásával a nyilvános fellépésben is magának gyakorlatot szerezzen. Már előre is kérem a t. szerkesztőséget, hogy az esetleg közérdekű, ilyen pályaműveket annak idején be-

cses lapjában közölje s ez által fiatal kartársaink ambícióját fokozott tevékenységre ösztönözni segítsen.

A már becses lapjában felvetett kérdések nagyon is aktuálisak ugyan, de sajnos, ezekre ez idő szerint kielégíthető választ nem áll módunkban nyújtani, mert azok helyes megoldása egyesületünk hatáskörét nagyon is meghaladja. Némi felvilágosítással azonban a következőkben szolgálhatok:

Az tény, hogy a folyton szaporodó pénzügyi intézetek nem egészen felelnek meg a közérdek kívánalmainak, sőt károsak is lehetnek, amennyiben a folyton növekedő pénzkínálattal egyes könnyelműbb gondolkozású egyént kétes üzletek kötéseire csábíthatnak: ámde ennek megakadályozása igen nehéz, mert annak megállapítása, hogy hány intézet felel meg egy vidék szükségleteinek, szinte lehetetlen; de egy új intézet alakítása egy-egy vidék közgazdaságára élenkítőleg is hat, mert a már meglévő intézeteket nagyobb tevékenységre kényszeríti. Ezért véleményem szerint új intézetek létesítését meggátolni nem is volna célszerű annál kevésbé, mert az bizonyos, hogy olyan intézetek, melyek közszükségletet nem pótolnak, — mint feleslegessé — csakhamar felszámolás alá kerülnek. A közgazdasági életben ugyanis nem juthat érvényre semmi sem, a mi céljainak meg nem felelő.

De nem volna célszerű az új intézetek keletkezését megakadályozni azon szempontból sem, mert a meglévő intézetek igen könnyen kártel létesíthetnének egymás között, s akkor megszűnne a legitím verseny. Már pedig e nélkül a mai korban nem lehet boldogulni.

E kérdéssel szorosan összefügg a socialis boldogulás kérdése is. — Tudjuk mindnyájan, hogy minden közgazdasági tevékenységnek a pénz az alapja, s ha ez a szükségletnek megfelelően áll rendelkezésre, akkor biztosítva van minden közreműködő egyednek boldogulása. — E tekintetben az, hogy a kamatláb 1—2%-al drágább vagy olcsóbb, csak nagyon kevés foglalkozásnál jöhet számba. — Hisz intézeteink a kamatot egy évre számítják, míg ellenben a vidéki intézetek klienturáját képező kiskereskedő-, iparos- és földműves befektetett tőkéjét 2—3 hó alatt megforgatja s ez idő alatt legalább is a fenti időnek százalékban megfelelő összeget nyerhet, úgy, hogy tényleg egy év alatt a fizetett kamatnak 3—4-szeres összege képezheti nyereségét. Az általános szegényedést nem is a kamatláb magassága idézi elő, hisz az éltebbek visszaemlékezhetnek még azon időre, a mikor 15—20%-ot is fizettek, s mégis boldogultak: hanem az, hogy a mai kor népének

zony a szerzett vagyonnak jó részét a szerzett birtok megvédésére újból ki kellett adni.

Ezen időben kezdte meg Anglia is a különböző világrészekben gyarmatainak alakítását, valamint Hollandia is, csak hogy a míg előbbi céltudatos és következetes gyarmatosítási politikájával egyre-másra újabb és újabb birtokot szerzett, addig emez egy-két — igaz, rendkívül értékes — gyarmaton kívül újabbat nem szerzett. Ez volt az alapja Anglia jelenlegi világhatalmának. Nevezetes, hogy ezen országok gyarmatosítását nem közvetlen az állam teljesítette, hanem egy e célra alakított társaság, természetesen az illető állam fenhatósága alatt, — például Anglia keletindiai gyarmatainak a Keletindiai gyarmatügyi társaság. Az elért eredmény más országokat is lázas tevékenységre készítetett. Így Franciaországot is, ahol egy Shaw Bernát nevű kalandor a délamerikai Amazon folyam vidékét óhajtván gyarmatosítani. XIV. Lajos támogatásával egy gyarmatosítási társaságot szervezett, még pedig részvénytársasági alapon. A gründoló Shaw oly szépen tudta lefesteni az ottani állapotokat, hogy a részvényesek valóságos eldorádót képzeltek maguknak s részvényeik iránt oly vételkedv mutatkoztak, hogy a részvények ára örületes magasra szökött s még így is elkapkodták. Azonban csakhamar bekövetkezett a visszaesés. A tényleg megalakított gyarmatok lakói a folyam partjain uralkodó mocsárláz stb. következtében elpusztultak s a közönség rövid időn belül azon tudatra ébredt, hogy az eldorádó tulajdonképp egy elmocsarasodott és idegen világrész gyermekeinek teljesen lakhatatlan hely, a hol a legjobb esetben is

igényei hatványozott mértékben növekedtek, úgy hogy jövedelme, bár ma nagyobb mint valaha, nem elegendő igényeinek kielégítésére.

A kamatláb magasságát különben is a nemzetközi pénzpiac irányítja s hiába is tanácskoznánk mi itt azon, hogy népünkön e tekintetben miként segíthessünk, mert a bankjegy emissiójára jogosított intézetek ráta emelése legéleltrevalóbb határozatunkat csakhamar halomra döntené. Nézetem szerint inkább azon kérdés jöhet szóba, hogy lehetne új üzletágak meghonosítása, könnyebb fizetési módzatok nyújtása által ügyfeleinket a takarékosághoz szoktatni, illetve tartozásának könnyű módon való visszafizetésére ösztönözni.

Ez és hasonló kérdések megoldása fel van véve egyesületünk munkarendjébe, s boldogok leszünk, ha vármegyénk közgazdaságának bármilyen kis mértékben előmozdítóit lehetünk.

Széljegyzetek.

Számtalan ember ül nap-nap mellett vonatra mosolygós arccal, a teljes biztonság és személyi épség tudatában. Rábizza magát egész nyugodtan az ötven, hetven vagy száz kilométeres tempóban nyargaló gőzkocsra és a fülkéjében nyugodtan tárgyal politikáról, drágaságról, női toalettekről és más ilyen örökké aktuális témákról. De soha senkinek sem jut eszébe, vagy ha igen is, nagyon szegényen és gyáván tartja magát érte, hogy ott a vonaton minden perc és minden megtett méter a halálos veszedelmeknek egy elkerült légióját jelentette, de egyszerűs mind bekövetkeztét is újabb nem kevésbé súlyos veszedelmek eshetőségének.

Ugy gondolom, mindenkinek megfordult már az eszében — különösen nagy vasuti szerencsétlenségek után — az a gondolat, hogy utazás kényszere előtt állva, így filozofált: „jó, jó, sok vonatösszeütközés történt most és különösen arra, a merre én indulok: *de muszáj épen az én vonatomnak is összeütközni?*” És miután így megnyugtatta magát, felül a vonatra és eltemeti magát az újságjába és a szivar füstjébe. (Habár az ilyen módon utnak induló sok hasonlóságot mutat a strucczal, a melyik a közeledő veszedelem elől a *fejét* a homokba dugja.)

Ha valakin urrá lesz az ilyen bekövetkező veszedelmektől, vagy azok valamelyikétől való félelem, akkor azt elkereszteljük hypochondriának és megmosolyogjuk. Az idősebb emberek között van akárhány vonathypochondrikus.

Pedig van egy vonat, a melyre felülünk mind, a melyik szédítőbb, veszedelmesebb minden meglévőnél és a melyikkel feltétlen a vég-

csak nagy szorgalom kifejtése mellett ezer és ezer veszély között lehet boldogulni.

Ez természetesen nagy visszaesést szült, s következménye az volt, hogy a részvények rövid 24 óra alatt teljesen értéktelenné váltak, s hogy a részvényesek legnagyobb része tönkre ment, sőt végre az, hogy az óriási derout következtében előállott pénzügyi zavarok még a különben is gyenge lábon álló államkincstárt is megrendítették.

Hozzájárult ehhez, hogy a különböző adósok érczépén készletüket részben titkos helyen őrizték, részben pedig elásták, hogy így azt vagy maguknak vagy utódaiknak biztosítsák. Ez természetesen már az amugy is zavaros pénzügyi helyzetet véglegesen összekuszálta. Ekkor a pénzügyminiszter kincstári jegyeket bocsátott ki s annak teljes értékben való elfogadását az állampolgároknak nézve kötelezőnek mondta ki. Ez volt az *első gründolás, az első részvénytársaság, az első krach és végre az első államjegy.*

Ezen nagy pénzügyi tönk, valamint a francia uralkodók és főnemesek elbizakodásának és örült költségeinek következménye volt nagy részt a francia forradalom.

Ennek politikai része nem tartozik ez ismerettség keretébe, de különben is köztudomású. Annyi azonban tény, hogy pénzügyileg a francia népek javára szolgált, amennyiben az eddig lekötött ingatlanok más tevékeny emberek kezébe került s ezek tevékenysége és szorgalma következtében csakhamar általános vagyonomelkedés mutatkozott. (Vége követk.)

állomásig kell utazni; ez a vonat az élet. Es mig ha a gőzokosin elfog a veszedelemnek a sejtése, — csináljunk rá egy műszót: *telepatikus hypochondria* — hát bármelyik állomáson leszállhatok róla, addig az élet vonata menthetetlenül ragad minden veszedelmen keresztül; lezuhanunk, összeütközünk, kisiklunk, megnyomrodunk; mig bénán, sántán, őszén megérkezünk a végállomásra, a hol ránk szólnak, hogy „tessék kiszállni” és a hol állítólag két fogadó-bizottság várja az érkezőket, Szent Péter és Lucifer vezetésével.

De ne csináljuk meg. Maga a téma nagyon komoly és kell, hogy sok ember fejében megfordult légyen, mert ha azt a töméntelen sok öngyilkost vesszük, a kiknél a tettük megokolása mindössze két szó: „meguntam az életet,” — hát visszatérve az előbbi hasonlat keretébe — úgy láthatjuk ezeket a szerencsétleneket, mint a kik megunták, megelégtették már az életvonalat örökös és feltétlen bekövetkező katasztrófáit és mivel tudják, hogy a további utjuk is csak a kalamitásoknak vége várhatatlan láncolata lesz; és mert a vonat nem akar, nem tud megállni, hát egy erőszakos mozdulattal levetik magukat róla és azt hiszik, hogy ezzel megszabadultak mindentől.

Ilyen értelemben az öngyilkosság nem más, mint az *élet hypochondriája*.

Kissé eltérve a gondolatmenettől, — azt hiszem, az öngyilkosok csalódnak. Abban reménykednek, hogy eldobva maguktól az életet, sem vele, sem az utána következő dolgokkal és okozatokkal többé találkozásuk nem lesz. Am nem számolnak azzal, hogy az életnek és ezzel együtt az életvonalnak a pályája egy függőleges vonal, a melyiknek a tetőpontja az indulóhely és menete vagy pályája az életnek értékben, teljesítő képességben és energiában való folytonos és rapid csökkenése; így értelmezve, az élet is zuhanás, csak lassúbb, mint az öngyilkos zuhanása, a ki a még hátralevő katasztrófák elkerülésével azonnal leért, *de ugyanoda, a hova egyébként is ért volna.*

Éleződve emlegetnek egy embert, a ki a Dunába ugrott azért, mert minden reggel fel kellett öltöznie és minden este levetkőznie. Az a sejtés, hogy alighanem így lesz ez holnap is és holnapután is és az egész életében, hogy reggel és este a ruhaváltás eshetősége bekövetkezhetik, elértéktelenítette előtte az egész életet az összes, különben örömet adó javakkal együtt.

Ezt a ruhaváltási históriát, a melyik magában valóban humoros, átvihetjük mi más, kevésbé humoros dolgokra is. Egy leélt nap a bekövetkező veszedelmeknek annyi lehetőségét hordja magában, hogy nem is kell sok peszimizmus ahoz a meggyőződéshez, hogy az egész élet csakis a veszedelmeknek a többé-kevésbé szerencsés elkerülése. A veszedelmekről legtöbbszőr tudomást sem veszünk; az elkerülésük is öntudatlanul történik. Csak a nagyon kiáltó eseteknél lesz ez tudatossá. Például az utcán menve egy lépéssel előttem esik le egy súlyos kődarab a háztetőről. „Milyen szerencsém van” gondolom és tovább megyek. Az már nem igen jut eszembe, hogy egész nap minden lépésnél hány hasonló eset fordulhat elő, amelyiknél megint csak a szerencsémbe kapaszkodunk és hogy jártunkban-keltünkben öntudatlanul is mint egy védő páncélt húzzuk magunk köré a szerencsénkbe vetett bizalmat.

Az állandó veszély tudatát, mint olyant, a melyik az egyén egész életét és munkáját károsan befolyásolni tudná, a lélek lesüllyeszti a saját tudattalan részébe és hogy nyugodtabban legyen, betakarja az automatikusan működésbe lépő „szerencse” biztatásával.

Amelyik perczben azonban a veszélytudat megmozdul és belép a lélek tudatos részébe, megbomlik az addig fenntartott egyensúly és hypochondriában nyilvánul. Minél több és szélesebb körre terjed a hypochondria, a nyomása annál elviselhetetlenebb és ha hozzájárul még a szerencsémbe vetett hit meggingása vagy elpusztulása, képes az életet türethetetlennek feltüntetni és helyesebbnek láttatni az eldobását, mint a végigélését.

Minden életunt — *élethypochondrikus*.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Boldog pünkösti ünnepeket kívánunk lapunk előfizetőinek és munkatársainak!

A „GÖMÖR-KISHONT” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Személyi hírek. *Bornemisza* László főispán, *Lukács* Géza alispán és dr. *Kovács* László polgármester, kik megyei és városi ügyekben a mult héten Budapesten fáradtak, tegnap hazakerkeztek.

Sipeki *Balás* Lajos megyés püspök öméltósága folyó hó 28-án (kedden) városunkba érkezik s itt tartózkodik június hó 2-ig. Ezen idő alatt *Széman* Endre prépost vendége lesz s innen meglátogatja a kerületi plébániákat, hogy személyesen meggyőződjék azok vezetéséről s hiveinek esetleges kívánságát mindenütt meghallgassa.

Kolbay Sándor kir. törvényszéki elnök e héten a rimaszécsi kir. járásbírószágot vizsgálta meg, dr. *Mészáros* István kir. vezető ügyész pedig f. hó 23—24-ikén a helybeli kir. járásbírószágot büntető kezelése felett tartott hivatalos vizsgálatot.

Dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos f. hó 24-ikén az ünnepre bátyja látogatására Hódmezővásárhelyre utazott.

Nemes *Szányi* Árpád kassai csendőr ker. őrnagy, a mult héten a helybeli csendőrszakasznál és több őrsön szemlét tartott. Mindenütt meg volt elégedve a renddel.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Penyigey* Manczur Lajos kir. ügyészt, a rimaszombati kir. ügyészségtől saját kérelmére a miskolci kir. ügyészséghez helyezte át. A nagy tudású, széles látókörű és humánus gondolkodású kir. ügyész távozását őszintén sajnáljuk, s a bíróság is méltán sajnálja azt, mert az áthelyezett kir. ügyész mindenkor hivatása magaslatán állott, hatáskörét teljes buzgalommal és nagy képzettséggel töltötte be. Erről legutóbb is az esküdtszéki tárgyaláson fényes tanúságot tett. Uj állomáshelyét, hová legjobban szerencsekívánataink kísérik — hír szerint júliusban foglalja el.

Kinevezés. A király dr. *Majtán* Arnold nagyszombati járásbírószági jegyzőt, — lapunk volt buzgó munkatársát — a privigyei kir. járásbírószághoz albiróvá nevezte ki. A kinevezés városunkban széles körökben kelt őszinte örömet s mi is készséggel lépünk az üdvözlők sorába!

A m. kir. pénzügyminiszter *Vozáry* Béla helybeli pénzügyi segédtitkárt jelenlegi állomáshelyén való meghagyással a VIII. fizetési osztályba pénzügyi titkárrá nevezte ki.

Értesítés. Az állami elemi iskolák által pünkösd keddjére tervezett majális bizonytalan időre elhalasztatott.

Előléptetés a máv.-nál. Folyó évi május hó 1-től számítandólag a IX. fiz. osztály 3. fokozatába előlépett *Steglehner* Gyula áll. felvigyázó s *Rozinay* Miklós forg. díjnok kineveztetett fogalmazó gyakornokká.

Küldöttség. Lapunk multi számában jelezte, hogy a folyó hó 19-én Szolnokon megtartott Damjanich-szobor leleplezési ünnepélyen vármegyénk *Lukács* Géza alispán vezetése alatt küldöttségileg képviseltette magát. Mint utólag értesültünk, a küldöttségnek dr. *Baksay* Dezső vármegyei alügyész, a rimaszombati takarékpénztár ügyésze is tagja volt.

Eljegyzés. Ifj. *Pazár* Andor az osztrák magyar bank tisztviselője, *Pazár* Andor orvos fia eljegyezte néh. *Sárközy* Zsigmond törvényszéki bíró és neje, most férjezett *Lenz* János vezérőrnagyné szül. csicséri *Orosz* Ilona leányát *Adrient*.

Krausz Jakab helybeli festő leánya: *Jolán* folyó hó 27-én tartja eljegyzését *Kardos* József osgyáni vasutépítési kintin-vállalkozóval.

Esküvő. Dr. *Csák* Géza fiatal rimaszécsi ügyvéd folyó hó 30-án esküszik örök hűséget *Vatthay* László rimaszécsi ref. lelkész és neje *Baksay* Erzsébet kedves és szép leányának: *Jolánnak*.

Barcsay Andor dr. orsz. képvis. f. hó 25-ikén tartotta esküvőjét néhai *Balogh* László volt orsz. képvis. leányával: *Balogh* Ilonával, ki előbb Nagy Aladár kapitány, volt itteni mentelepi parancsnok felesége volt.

Uj vasuti orvos. A máv. elnök-igazgatója az elhunyt dr. *Schvirján* János dobsinai vasuti orvos helyére *Rosinger* József dr. dobsinai körorvost nevezte ki pályorvossá.

Keresk. iskolai érettségi biztos. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a nagy-rőzei felső kereskedelmi iskolához érettségi biztosként dr. *Sugár* Ignác miskolci keresk. és iparkamarai titkárt küldte ki.

Halálozás. *Gábris* Barnabás volt itteni vasuti raktárnokot, jelenleg galgamácsi állomási előljárót és családját mély gyász érte, amennyiben leánya: *Gizella* folyó hó 23-án 18 éves korában Galgamácson elhunyt.

Szakfelügyelő az iskolában. A helybeli állami polgári leányiskolában f. hó 21-ikén megjelent *Glosz* Ferencz, a miniszteriumhoz besztott szakfelügyelő *Pogány* István kir. tanfelügyelővel együtt, s *Kárpátné*-*Kardos* Jusztin igazgatónő kíséretében. Minden osztályban személyes meggyőződést szereztek a tanítás menetéről s a növendékek ismereteiről. A szakfelügyelő teljes elismerését és megelégedését fejezte ki a tapasztaltak felett és az iskola helyes vezetéséről dicsérrel nyilatkozott. A szakfelügyelő f. hó 22-én Sajógyömörre utazott.

Írásbeli érettségi. A rimaszombati főgimnázium VIII. osztályának 36 tanulója közül 33 sikerrel végezvén az osztályvizsgát, a mult hétfőn, kedden és szerdán eivégezték az írásbeli érettségit a magyarból, latinból és a számtanból. Hogy az eredmény milyen, az csak a szóbeli érettségi vizsgálat kezdetén fog nyilvánosságra jutni.

Meg van a gyilkos. Nagy szenzációja van városunknak és a Rima völgyének. Még élénken emlékezik mindenki arra a kegyetlen és borzalmas rablógyilkosságra, melyet a mult december havában követtek el Nyustyán s melynek *Komora* János ottani róm. kath. plébános esett áldozatául. A sötét büntényt titkos fekete lepel borította ez ideig s bár többekre volt gyanu és számos letartóztatás alapján nagyarányu vizsgálat és nyomozat folyt, az eredménytelen maradt. Most azonban váratlan fordulat történt s mint megbízható forrásból tudjuk, a gyilkosok egyike már a csendőrök kezében van, ki folyó hó 24-én Nyustyán, a helyszínén is töredelmes vallomást tett és megmutatta a helyet is, hogy hol és hogyan követtek el a borzalmas gyilkosságot. Az eset röviden a következő: *Csetnek* József kisjenői csendőrőrmester, őrsvezető *Weiger* Ádám csendőrrel már hónapok óta erélyesen nyomoz Arad és a szomszédos megyék területén egy oláhczigány banda után, mely banda a tél folyamán több betörést és lopást követett el. Folyó hó 7-én sikerült a banda egyik tagját: *Horvát* Panka nevű 21 éves megtermett oláhczigányt a nyomozó csendőröknek elcsipni. A vallatás alatt azután *Horvát* elárulta, hogy egy papot is megölték és kiraboltak, de a községet pontosan megnevezni nem tudta, mivel ő még állítólag nem járt a Feltöldön. E nyomon süttették ki azután a csendőrök, hogy az csak a nyustyai pap lehetett. A gyilkosság részleteit úgy adta elő, hogy évekkel ezelőtt a banda egyik tagja Nyustyán járt a papnál keresztlevélért s akkor tudta meg, hogy a papnak sok pénze van. Így állottak azután össze hatan és indultak a véres tett elkövetésére egyenesen Kápolnáról vonaton Feledre, Feleden a nagy állomáson leszálltak és gyalog mentek a kis állomásra, onnan pedig Rimaszombatba vonaton, Rimaszombatból gyalogszerrel tették meg az utat Nyustyára, hol tervük sikerült. Négyen rontottak rá az ágyban fekvő plébánosra, kinek a védekezésére és kiabálásra ideje sem maradt, kettő pedig az alatt kívül őrt állt. A banda vezére a papot rögtön torkon ragadta és a többi is a hol érte, megragadta. A vallomást tévő, állítása szerint, csak a lábát fogta a papnak s midőn már megfojtották, akkor törték össze az arcát. A rablott pénzt az

elfogott vette magához, de hogy mennyi volt, nem tudja, azon utközben osztottak. A gyilkosság elkövetése után egész Békéscsabáig gyalogszerrel tették meg az utat. A banda tagjai K o l o m p á r György, S t e f á n, B a l o g György, S t e f á n, és a H o r v á t-család többi tagjai, kik most is körözés alatt vannak. Szerencse, hogy C s e t n e k őrmester valamennyit ismeri. Ezek után kétségtelen, a keresztlevél története szerint, hogy a mi cigányainknak is tudni kell valamit az esetről.

Községi- és körjegyzőink figyelmébe. Az egyesület elnöksége ez uton kéri az egyesület tagjait, hogy a f. évi június hó 4-én Budapesten megtartandó országos jegyzői congressuson minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. A találkozás a jelzett napon reggeli fél 8 órakor a városligetben, az Iparcsarnok előtt.

Pénzüntézeteki tisztviselők gyűlése. A Nógrád-, Hont- és Gömörmegyei pénzüntézeteki tisztviselők egyesülete e hó 9-én tartotta meg az „Otthon társaskör” nagytermében első évi közgyűlését. A közgyűlés megnyitását megelőzőleg Müller Vilmos egyesületi elnök az egyesület célját ismertette a szép számban megjelent tagok és vendégek előtt, s végül felkérte dr. Fodor Béla pénzüntézeteki igazgatósági tagot a gyűlés vezetésére. Ezután Szentiványi Dezső előterjesztette titkári jelentését, s egyúttal az egyesület jövő évi munkarendjét. Az élénk helyesléssel fogadott és jóváhagyott jelentést a zárszámadások és a jövő évi költségvetés tárgyalása követte, a melyeket a közgyűlés egyhangulag jóváhagyott. Ozmits Fndre indítványa folytán a közgyűlés dr. Fodor Bélát védnöknek kérte fel. Élénk tetszéssel hallgatták végig a megjelentek Rácz Miklós előadását „a községi takarékpénztárak”-ról. Végül az elnök elismerését fejezte ki a pénzüntézeteki tisztviselők azon szándéka felett, hogy minden őket érdeklő ügyben a pénzüntézeteki igazgatóságaival egyetértve óhajtanak megtárgyalni és a terveket megvalósítani, s azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy az igazgatóságok a tisztviselők méltányos kivánságainak támogatása elől nem fognak elzárkózni. A közgyűlést kedélyes társas ebéd követte a „Széchenyi kert” vendéglői helyiségében. — Az ebéden az első pohárköszöntőt Müller Vilmos mondotta a vendégekre a jelen voltak nagy tetszése mellett. Ezután Gazdik Gyula losonczyi hitelbanki könyvelő emelt poharat az egyesület vezetőségére és dr. Cziner Miksa ügyész a pénzüntézeteki igazgatósága és tisztviselőikara közötti egyetértésért üritett poharat.

Tanítók gyűlése. A gömörkishontvármegyei általános tanítóegyesület választmánya és internátusi igazgatósága folyó hó 24-ikén délelőtt tartotta meg ülését Rimaszombatban az állami elemi leányiskolában Törköly József elnöke alatt. A gyűlésen Törköly József elnök jelentést tett arról a széleskörű munkásságról, melyet az internátus felállítására érdekében az agitáló bizottság élén kifejtett s a mely a legszébb eredménnyel járt. A jelen volt tagok hálaosan vettek értesülést e jelentésekről. Nagy Zoltán pénztáros bemutatta jelentését a pénztár és az internátusi alap állapotáról. Mind a két jelentés kedvező szöveget mutat. Az egyesület közgyűlésének helyét Putnokban, az idejét június 26-ikában állapították meg. E gyűlés tárgysorozatot s előadóit jelölve meg a választmány, délután megtekintették az internátus helyét, melyet Rimaszombat város ajándékozott az egyesületnek s a melyről általános ugyan az a vélemény, hogy kisebb, mint a milyenre a tanítói internátus kifogástalanul elhelyezhető volna, mindazáltal az alapösszeg és a még remélhető bevételek mennyisége, a bizottság többségét, hogy az internátusnak többek által óhajtott sürgős felállítása csak úgy válósulhat meg, ha az építkezés ezen a helyen történik.

Toronyépítés. A helybeli ref. templom tornyának újra építése folyamatban van. Hatalmas állványokat emeltek a magasban s e héten lebontották a régi tornyot, a közönség nagy érdeklődéssel kísérte a bádoggal fedélzet, a hatalmas gömb és csillag leszállítását. A templom impozáns új tornyot kap; az építési munkálatokat Majoros József ács, Dusek András építőmester és Gecs Béla bádoggal végzik mintegy 12000 koronáért. A szerződés szerint augusztus 4-ikére az új toronynak készen kell lennie.

A vármegyei orvosszövetség és orvosgyógyászati egyesület kedden 28-ikán d. e. 10 órakor tartja Lévárton a fürdőtelepen évi rendes közgyűlését dr. Löcherer Tamás elnöklésével. A gyűlésen előterjesztések, pénztári jelentések, indítványok, szakelőadások képezik a tárgysorozatot.

Megnyílt a tennis-pálya. A helybeli tennis-társaság szépen berendezett pályáját, a múlt héten nyitotta meg.

Kisdedek mulatsága. A helybeli „Gizella” kisdedovó intézet szokásos nyári mulatságát június hó 9-ikén tartja a Széchenyi-kertben. Ez alkalommal a kisdedek játéka, szavallata és táncza fogja szórakoztatni a közönséget.

Közgyűlés. A Nógrád-, Hont- és Gömöri pénzüntézeteki tisztviselők egyesülete nógrádi osztálya évi rendes közgyűlését Losonczon tartja jövő hó 9-én a Losonczyi Takarékpénztár és Hitelbank tanácstermében.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, a kik felejtethetetlen jó férjem, illetve atyám elhunytá alkalmával mély fájdalommal szíves részvételükkel enyhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetünket. — Rimaszombat, 1912. május 20.

Özv. Terray Istvánné.

Terray Gyula és családja.

Megfuladt csecsemő. Dúsán múlt szombaton, folyó hó 18-án, a kis Kucsera Juli csecsemőt anyja mellére vette szoptatás végett s reggelre arra ébredt az anya, hogy a kis csecsemő halva van. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely megindította a vizsgálatot, hogy nem terheli-e az anyát mulasztás vagy gondatlanság. A kis csecsemő hulláját f. hó 19-ikén felboncolták.

Főgimnáziumunk a kassai kerületi tornaversenyen. A múlt héten, mint jeleztük, lefolyt a többiek között a kassai kerületi tornaverseny, a melyen 28 intézet vett részt, közöttük a rimaszombati egy. prot. főgimnázium is 30 tanulóval. Tanulóink Sz. Benedek Gyula tornatanár vezetése és Kerekes Dezső főgimn. tanár kísérete mellett szerdán délután érkeztek Kassára. Másnap, áldozócsü-törtökön megkezdődött a verseny a *fűlelabdázással*, a melyben a mieink a mezőturiakkal állottak ki és a verseny eredménye 7:0 vagyis a *mieink hét ízben mérközve legyőzték a mezőturiakat*, a kik egy esetben sem győztek. Második napon délelőtt a mi diákjaink a magasugrásban, sulydobásban és a távolugrásban versenyeztek. A *magasugrásban* középhelyet vették ki (1'40), a *sulydobásban* Diószeghy Pál 2-ik helyre jutott, a mennyiben $10\ 59 \times 8\ 27 = 18\ 86$ volt az elért eredmény és ezüstérmét nyert. *Távolugrásban* Trunkó István tanuló 5'21 eredményt ért el. A délutáni versenyben a 150 méteres síkfutás egyik győztese Eische Lajos. A *rudmászás* VI. oszt. 2-ik csoportjában Zapotoczky Jenő 3-ik helyre jutott, a 4-ik csoportban pedig Vjerk Pál ért hasonló eredményt. Az „Északkerületi Sportújság” kiemeli a közös szabad gyakorlatok precizitását és a mintacsapatok szabadon választott gyakorlatait. A rimaszombati főgimnázium csapata és egyes tanulói mintegy 16 elismerő díjat nyertek a kerületi tornaversenyen.

Elítelt bűnösök. Szimon István és Mack Pál helpai lakosok f. évi márczius hó 20-ikán Breznóbánya és Vereskő között a vasutvonal hidjának tölgyfadeszkáját felfeszítették s azt Helpa határában a vágányon keresztbe fektették. A vonatvezető szerencsére idejében észrevette a csinyt, s a vonatot megállítva, elejét vette a szerencsétlenségnek. A két tettest idegen vagy közveszélyes rongálásának büntette miatt a helybeli kir. törvényszék f. hó 24-én tartott főtárgyaláson jogerősen 6—6 havi börtönrre ítélte.

Hirtelen halál. Schirman Ignác migléczi lakos f. hó 14-ikén a rimaszombati vásárról szekeren haza felé ment, Lieze közelében hirtelen rosszul lett s szívszélhűdés következtében meghalt.

Zsebtolvajok. Régen nem operált annyi zsebtolvaj városunkban és vidéken, mint a legutóbbi vásár alkalmával. Nemesak itteni polgárok és hölgyek panaszkodtak, hogy egyik másik tárczáját tartalmával együtt elemelték, de a feleli állomáson is vásár első napján Krámar József ózdi lakosnak zsebéből 380 koronát tartalmazó tárczáját lopta el valami ügyes zsebmetsző.

Majális. A helybeli szabó-itjuság holnap (hétfőn) délután a Széchenyi-kertben tavaszi mulatságot rendez 1 kor. 20 fillér belépti-díj mellett.

Konzervgyár közgyűlése. A rimaszombati konzervgyár r. t. folyó hó 22-én délután a rimaszombati takarékpénztár tanácstermében tartotta dr. Kovács László elnöklésével évi rendes közgyűlését. A gyűlésen a jegyzőkönyvet dr. Szabó Károly igazgatósági tag vezette s megjelent ott 23 részvényes 876 részvény képviselőben. — Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése felolvasatott s azt a közgyűlés jóváhagyó tudomásul vette; megállapította a mérleg és zárszámadás helyességét és azt, hogy az 1911-ik évi üzleti eredmény 15012 kor. 61 fillér. Elhatározta a közgyűlés, hogy e tiszta nyereségből 6000 koronát újabb építkezésekre és befektetésekre fordítanak s 9012 kor. 61 fillért az 1912-ik üzletév számlájára visznek át. A közgyűlés az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság az őszinte kegyelet meleg hangján emlékezett meg a részvénytársaság érdemes elnökének: Molnár Józsefnek elhunytáról; a közgyűlés az ő odaadó és buzgó működését elismeréssel méltatta s elhatározta, hogy elhunytá felett őszinte fájdalommal jegyzőkönyvben is kifejezést ad s működését jegyzőkönyvbe iktatja. Helyére dr. Baksay Dezsőt választották az igazgatóságba s az igazgatóságból kilépő: Baksay Józsefet, dr. Szabó Károlyt és dr. Meskó Miklóst újra beválasztották az igazgatóságba. A jeggyárra vonatkozólag két előterjesztés történt, illetve határozat hozott. Az egyik az, hogy a jégátvitelre vonatkozó szerződést kötelezően aláírt vevők az aláírt mennyiség átvételére köteleztetnek s ha az átvételt megtagadják, a minimális mennyiség árát a vezetőség behajtja. Szabó István mérszáros azt indítványozta, hogy a szomszédos községek szőlítassanak fel jégkészületüknek az itteni jéggyárból való beszerzésére. A közgyűlés ezt helyesléssel fogadta s az igazgatóságot az intézkedésekkel megbizta. — Az elnöklő polgármester bejelentette, hogy az igazgatóság és felügyelő-bizottság által kiküldött deputáció folyó hó 20-án tisztelgett a földmívelési, kereskedelmi és honvédelmi miniszternél. A küldöttséget Farkas Zoltán országgyűlési képviselő vezette s mindegyik miniszter rendkívül szívesen fogadta a küldöttséget. A földmívelési miniszter kijelentette, hogy az államsegély, a czukorkagyar létesítése, a szállítási tarifakedvezmény és az állami adó elengedése érdekében már előterjesztést tett a kereskedelmi miniszternek, ki — épen úgy mint a katonai szállítás érdekében megkeresett honvédelmi miniszter — jóindulatáról és a vállalat iránt való meleg érdeklődéséről biztosította a küldöttséget. A közgyűlés tudomásul vette az elnök előterjesztését s ezzel a közgyűlés véget ért.

Régi haragosok. Telepen f. hó 21-én este Sztraka Gódor Lajos régi haragból kifolyólag apósát, anyósát és feleségét vadász fegyverével megtámadta, többször rájuk lőtt, de nem talált. Végre a falubeliek megakadályozták a lövöldözésben. A tettest a csendőrség letartóztatta és a helybeli királyi ügyészséghez be-kísérte.

Feltört hitelszövetkezet. Az osgyáni hitelszövetkezetet folyó hó 20-án éjjel ismeretlen tettesek feltörték és onnan bort, pálinkát és likőröket loptak el. A tettesek kézrekerítése iránt a nyomozás elrendeltetett.

Halálos végű baleset. Kóburg Fülöp herceg pusztamezői fűrésztelepén f. hó 18-án halálos végű baleset történt. Fundja János 19 éves garamfői lakos, fűrészgári munkás az inga körfűrész szíjját egyedül akarta feldobni a forgásban levő szíjfércsára s ekközben ingujja a transmissióra csavarodott s ez felkapta a szerencsétlen fiut, körbeforgatta a levegőben s aztán lezuhant eszméletlenül, kinek jobb felkarját elvágta a kerék, bal karját és jobb lába csontjait és több bordáját összetörte. — Folyó hó 20-án éjjel behozták az itteni kórházba, hol folyó hó 22-én meghalt a tragikus véget ért munkás fiu. A bíróság megindította a nyomozást s f. hó 23-án dr. Musotter Miklós vizsgálóbíró jelenlétében dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos és dr. Kármán Aladár kórházi orvos a hullát felboncolták.

Pünkösdi szünet. A pünkösdi ünnep alkalmából 4 napos szünetet tartanak a helybeli iskolákban.

Városok kongresszusa. Mult héten — f. hó 17—18-ikán volt Budapesten a városok kongresszusa, melyen Rimaszombat városát: dr. Kovács László polgármester, Rozsnyót: dr. Pósch József, Nagyrőcét: dr. Mihalik Dezső, Dobsinát: dr. Langhoffer László, Jolsvát: Basilidesz Gusztáv polgármester képviselte.

Muzeum-egyesület gyűlése. A gömörmezei muzeum-egyesület tisztikara és választmánya folyó hó 20-án délután *Bornemisza* László főispán elnöklésével ülést tartott, melyen a jegyzőkönyvet dr. Veress Samu főtitkár vezette. Az első tárgy az volt, hogy a muzeum-épület vételárát képező 90000 koronát az egyesület miként fizesse meg a városnak, miután az államsegély 20 éven át évi 5000 koronás részletben fizeti a 100000 korona államsegélyt. Azt határozták, hogy amennyiben a vételár kifizetését a város szorgalmazná, kölcsön útján szerzi meg az egyesület a fedezetet. *Loysch* Ödön igazgató tett ezután részletes jelentést az átalakítási és berendezési munkálatokról. Az épület átalakítása 3601 koronába, felszerelése pedig 3872 koronába, összesen 7474 koronába került, mely fedezetet nyer a város által tett 10000 koronás alapítványból. A muzeumok és könyvtárak országos felügyelője ugyanis megengedte, hogy ez alapítvány a beruházásokra fordíttassék. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium által tett 100000 koronás beruházási alapítványból eddig 17000 korona folyt be. Elhatározták, hogy miután a ref. egyház, a kaszinó, főgimn. könyvtára a kulturházban nyer elhelyezést, egy felügyelőt alkalmaz az egyesület s ez állást *Kovács* Lajossal töltik be, ki maga is jártas a muzeumi és könyvtárkezelési ügyekben. A közgyűlés megtartásának határidejét *Bornemisza* László elnök fogja kitűzni s még addig a tisztikar és választmány összejövetelt tart. A helyiségek rendben tartására egy szolga alkalmaztatott. A számvizsgáló bizottságba kiküldettek *Boozkó* Dániel, dr. *Wallentinyi* Dezső és dr. *Kármán* Aladár s hivatalból *Loysch* Ödön igazgató, *Kerekes* Dezső pénztárnok és *Kern* Adolf ellenőr. A muzeum helyiségeit a közönség számára már legközelebb megnyitják, a hivatalos ünnepélyes megnyitás azonban akkorra marad, mikor az épület egészen rendben lesz. Egyelőre a nyomorék gyermekek otthonának kiköltözése után a járásbíró hivatalos helyisége nyer az épületben elhelyezést arra az időre, míg a járásbírósi épület átalakítása befejezést nyer. Az ülésen jelen voltak az ülés befejezése után *Bornemisza* László főispánnal együtt átmentek a muzeum épületébe s *Loysch* Ödön igazgató kaulazolása mellett megtekintették a berendezett négy termet. Kiváló szakértelemmel, izléssel és csinnal vannak e termek berendezve s az érdeklődő közönséget meg fogja lepni a muzeumi gyűjteménytár gazdagsága, tetszetős, szép berendezése és helyes beosztása. Nagy elismeréssel kell szólnunk *Loysch* Ödön igazgatóról, ki rendkívül sok fáradsággal végezte itt a berendezés nehéz munkáját. A vezetőség jelen volt tagjai nagy élvezettel és örömmel szemlélték a sok érdekes látnivalót. Már most élénk társulnak a nagyszabású alkotás konturjai, melyekben elhelyezést nyer vármegyénk és városunk egyik méltó díszé és büszkesége. A kulturház összes emeleti helyiségeiben lesz az értékes muzeum, a hatalmas közkönyvtár és egy nagy olvasóterem. — A vezetőség mindent elkövet, hogy a muzeum látogatása iránt az érdeklődést felkeltse s reméljük, hogy messze vidékről is fognak zarándokolni, hogy gyönyörködjenek a gömörmezei muzeumban!

Halálos esés. Megirtuk a multkor, hogy *Zvara* Jánosné rimarabói 69 éves asszony, ki a vásárra jövet az állomáson való kiszállásnál a marhaszállító koci feljáromához fektetett deszkáról lecsuszott, lábát törte és folyó hó 14-én mindjárt beszállították a kórházba, hol a szerencsétlen öreg asszony lábát amputálni kellett. Folyó hó 21-én az asszony a sérülés következtében meghalt. A bíróság megindította a vizsgálatot és folyó hó 22-én az orvosok a kórház hullaházában dr. *Musotter* Miklós vizsgálóbíró és *Penyigey* Lajos kir. ügyész jelenlétében felboncolták. A holttestet hazaszállították Rimarabórá s másnap ott temették el.

Jótevény adomány. *Knöpfler* Károly rimakokovai nagybirtokos és gyáros, a Gömör-és Kishontvármegyei Fehérkereszt-egyesület részére nagyobb mennyiségű fagyapótot adományozott a Nyomorék Gyermekekotthonban elhelyezett gyermekek ágyneműibe. Az egyesület, a mely már igen sok jótevényiséget élvezett a nemesszívű adományozó részéről, ezen újabb adományát is e helyen köszöni meg.

Köszönet nyilvánítás. A Nógrád-, Hont- és Gömöri pénzügyi tisztviselők egyesületének gömöri osztagja e hó 19-én tartotta meg első évi rendes közgyűlését. Az ez alkalommal felmerült költségek fedezéséhez a rimaszombati takarékpénztár r. t., a gömörmezei takarékpénztár és hitelbank r. t., a rimaszombati keresk. és közgazd. bank r. t. és az általános bank r. t. igazgatósága, valamint a gömörmezei nép- és iparbank tisztikara volt szíves hozzájárulni. Fogadják érte egyesületünk őszinte köszönetét. — Az egyesület nevében: Rimaszombat, 1912. május 22. *Müller Vilmos*, elnök.

Iparosok özvegyei és árváinak figyelmébe. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a Goldberger Erzsébet által 1867. év szeptember hó 18-án Bécsben az ó-budai kékfestőgyár felvirágozásának emlékeztérére tett alapítvány 2900 koronát kitevő összegből alapított 8, egyenként 300—300 koronás és 2:250 koronás összesen 10 segélydíjra pályázatot hirdet. E segélydíjak szakmáikban kivált, józan életű, de fiatalon elhunyt, képzéshez kötött ipart üzőt magyar honos iparosmesterek szegénysorsu özvegyei vagy szegénysorsu, de 18. élet évét még be nem töltött fia, esetleg leány árváinak fognak odaitéltetni. Az árvák anyjuk vagy gyámjuk útján pályázhatnak. Özvegyek, kik férjük iparát folytatják, árvák, kik atyjuk iparát választották életpályául s mint ilyenek segéd vagy tanonc minőségben alkalmazva vannak, avagy ugyanazon szakmába vágó ipari szakiskolába járnak, az odaitéltésnél előnybe részesülnek. A pályázati kérvények kereskedelemügyi miniszter urhoz czimezve legkésőbb f. évi június hó 10-ig a miskolci Kereskedelmi és Iparkamarához nyújthatók be, hol a közelebbi feltételek is megtekinthetők.

Névnapi megváltásul a „Napközi Otthon” czéljaira *Müller Vilmos* 10 koronát adott. Koszoremegváltásul néhai *Terray István* emlékeztérére, a nőegyesület rögtön segélypénztárába *Loysch* Ödön és felesége 10 koronát küldtek. Fogadják a szíves adakozók őszinte köszönetét. — 1912. május 24. *Dr. Marikovszky* né.

Miskolczi gyapjувásár. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a miskolczi gyapjувásár f. évi június hó 12-én tartatik meg a miskolczi Hitelintézet áru- és termény raktáraiban.

Nyugtázás. Hálás köszönettel nyugtázuk az ipartestületi nyugdíj-egyesület „árvalap”-ja javára újabban befolyt következő szíves adományokat:

Loysch Ödönné gyűjtő ivén: *Schwalm* Nándor 3 kor., *Terray* Istvánné, *Pásztori* Gyula és *Loysch* Ödön 2—2 kor., összesen 9 kor. *Weisz* Dávidné 3 kor. — *Kovács* Zsigmondné gyűjtő-ivén: *Kovács* Zsigmondné, *Kallós* és *Kovács* Wien 2—2 kor., *Sinkovits* és *Reichard* 1—1 kor., *Ig. Ufer* 80 fill., *Szaberszky* 60 fill., többen 3 kor. 70 fill., összesen: 13 kor. 10 fill. *Komáromy* Gézáné 1 kor. — *Özv. Konyha* Kálmánné gyűjtő-ivén: *Özv. Konyha* Kálmánné 5 kor., *Kiss* Károly, id. *Varga* József és *Krick* Erzsébet 2—2 kor., *N. N.* és *Hritz* András 1—1 kor., összesen: 13 kor. *Kosko* Lajosné 5 kor. *Koncz* Károlyné 2 kor. — *László* Jánosné gyűjtő-ivén: *László* Jánosné 1 kor., *Csordás* J. né 60 fill., *özv. Kovács* Ferenczné, *Szabó* Józsefné, *özv. Runyay* Györgyné 40—40 fill., többen 2 kor. 60 fill., összesen: 5 kor. 40 fill. *Stolcz* Zsigmondné 2 kor., *Vozáry* Samuné 5 kor., *özv. Benkó* Jánosné 6 kor., *Nagy* Sámuel 4 kor. — *Lévai* Izsóné gyűjtő-ivén: *Lévai* Izsóné és *Schmidt* János 1—1 kor., *Lévai* Irmuska, *Jenő*, *István*, *Ilonka*, *Szende* Ferencz 20—20 fill., többen 1 korona, összesen: 4 korona. — Előzőleg nyugtázott összeg: 580 kor. 57 fill., összesen 653 korona 7 fillér. *Id. Rábely Miklós*, elnök. *Id. Rónay Gyula*, titkár.

Nyilt-tér.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem Rimaszombat és vidéke vevőközönségét, hogy kárpitos, paplanos és díszítő műhelyemet *Koháry-utca* 27. száma alól május hó 1-től *Rákóczi-ut* 22. szám alá — a régi gimnázium épületébe — helyeztem át; valamint tudatom azt is, hogy a „Rimaszombati Szövetkezett Asztalosok Butorraktárába” cégtársul beléptem, miért is módomban van az igen tisztelt vevőközönségnek a legmeszebbmenő igényeit is kielégíteni.

Szíves pártfogást kér:

Izsák Sándor,

3—10

kárpitos, paplanos és díszítő.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

2—3

Bérbeadó birtok.

Az osgyáni határban fekvő „Kishegymeg” pusztai birtok, mely áll: szántóterület, rét- és erdei legelőből — gazdasági épületekkel — több évre :: bérbe kiadó. ::

Bővebb felvilágosítást nyújt :: a tulajdonos urnő: ::

Ujházy Tivadarné
RIMASZOMBAT

Erzsébet-tér, „Iparbank” épület.

Értesítés.

Az érdekelt tisztelt közönségnek van szerencsénk tudomására hozni, hogy a **várgedei gyógyfürdőben** külön egy szigoruan

ritualis konyha

:: áll rendelkezésükre. ::

Egyuttal nagybecsü tudomásokra hozzuk, hogy **június hó 1-től** a szokásos **fürdő-vonat közlekedni fog.** — Kiváló tisztelettel:

A várgedei gyógyfürdő kezelősege.

Hirdetmény.

1453. kb. sz. — A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur f. évi 31495/III. sz. alatt kelt leiratával elrendelte, hogy a rimaszombat-poltári h. é. vasutvonalon, *Cserepes* községhez tartozó, *Mastincez* pusztá határában lévő ingatlanoknak a bemutatott tervek szerint fentemlített vasut czéljára kisajátítási eljárása fogantatba vétessék; midőn köztudomásra hozom, hogy ezen az 1881. évi XLI. t. cz. 33. és következő §§-ain alapuló eljárás vezetésére a vármegyei közigazgatási bizottság 1453—912. számú határozatával én alulírott bizattam meg s hogy a vezetésem alá helyezett bizottság eljárását *Cserepes* község közházánál a f. év **június hó 3-án, délelőtt 9 órakor** kezdi meg.

Továbbá felhívom figyelmét a közönségnek arra, miszerint a kiküldött bizottság a kisajátítási törvény 34. § a értelmében a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki meg nem jelenik, — felhívom az érdekeltség összes tagjait, hogy a kitézött tárgyalási helyen és időben megjelenni s a tárgyalásban résztvenni saját érdekében álló feladatának ismerje.

Rimaszombat, 1912. május hó 15-én.

Lukács alispán,

2—3

mint a kitézött bizottság elnöke.

Eladó ház.

Rimaszombatban a Deák Ferencz-
uteza 11-ik szám alatti ház, a
melyben egy igen jó forgalmu

MÉSZÁROS ÉS HENTES-ÜZLET

van, azonnal eladó, esetleg a tel-
jes felszerelés- és berendezéssel
bérbe is kiadó. — Venni vagy
bérelni kívánók értekezhetnek
ugyanott bármikor a tulajdonos:

SZABÓ ISTVÁN

mészáros- és hentes-mesterrel. 1—3

Hirdetmény.

137—1912. sz. — Alulírott bírósági végre-
hajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmé-
ben ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati
kir. törvényszéknek 1912. évi 9645. számú vég-
zése következtében dr. Ráróssy Gyula ügyvéd
által képviselt a Gömörmegyei Nép- és Ipar-
bank javára 600 K s jár. erejéig 1912. évi
február hó 16-án fogatosított kielégítési vég-
rehajtás útján le- és felülfoglalt és 2780 koro-
nára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak
és csikók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbi-
róság 1911-ik évi V. 478/2. számú végzése
folytán 600 korona tőkekövetelés, ennek 1911.
évi július 22 ik napjától járó 6% kamatai, 1/3%
váltódij és eddig összesen 92 kor. 35 fillérben
bíróilag már megállapított költségek erejéig,
Csizben alperesnél leendő megtartására **1912.
évi június hó 1-ső napjának** délelőtti
10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivat-
meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében kész-
pénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szük-
ség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
mások is le- és felülfoglaltatták és azokra ki-
elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az
1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek
javára is elrendeltetik.

Rimaszécs, 1912. május 14.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Értesítés.

Tisztelettel tudatjuk a műjeget
fogyasztó közönséggel, hogy
**jéggyárunkat április hó
15-én üzembe helyeztük**
és a kívánt jeget naponta
egyelőre csak gyárunkban
szolgáltatjuk ki, később azt
házhoz is fogjuk szállítani.
Felkérjük tisztelt ügyfeleinket,
**a kik napi meghatáro-
zott mennyiségű műjég
átvételére kötelezték
magukat,** hogy ezt naponta
átvenni sziveskedjenek, mivel
az át nem vett mennyiséget
is minden hónap végén ré-
szükre számlázni fogjuk. :-:

Teljes tisztelettel :

**Rimaszombati Konzervgyár
Részvénytársaság.**

2—2

Talpra magyar!

Hi a Gömörmegye legna-
gyobb óra, ékszer, varró-
gép, kerékpár- és tajték-áru üzlete Rimaszombatban.

Esküszünk, esküszünk, hogy máshová nem megyünk,
csak oda, mert ott jól és olcsón vehetünk.

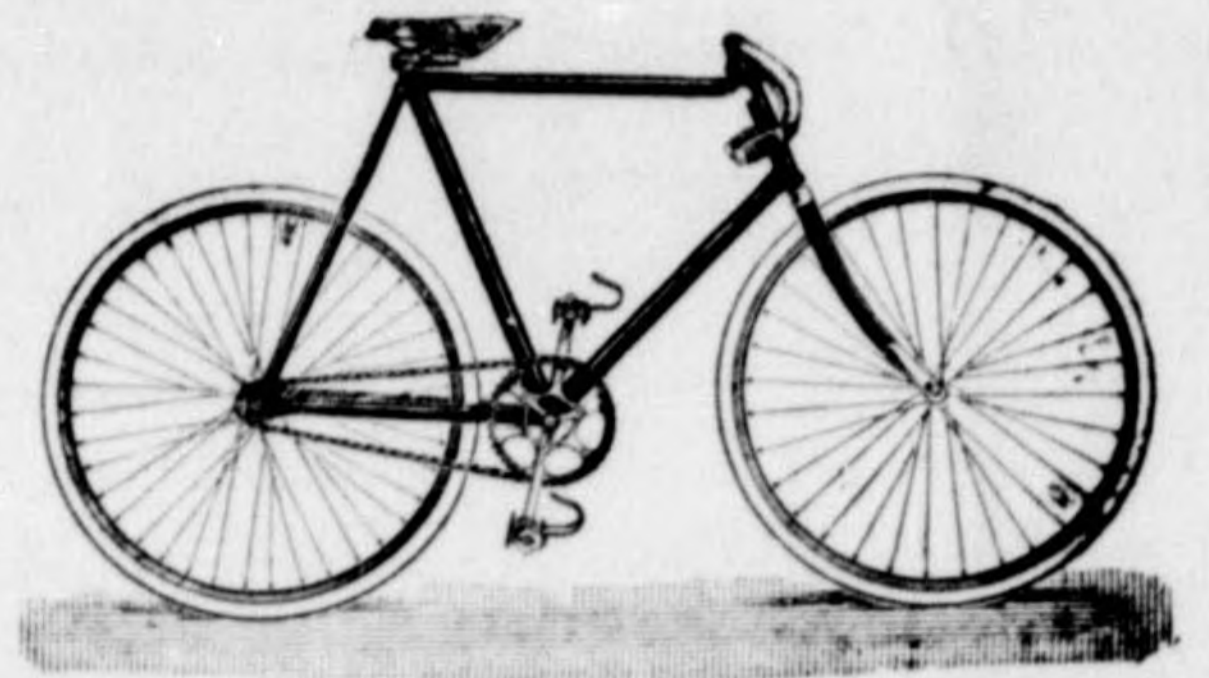
**Órákat 5 koronától feljebb, ékszereket 3 koro-
nától feljebb, családi varrógépet 54 koronától**

feljebb, erős uti kerékpárt 110 koronától feljebb kaphat: 4—*

ÖZV. ENYEDI MIKSÁNÉ

óra-, ékszer-, varrógép-, kerékpár-
:- és tajtékáru üzletében :-:

RIMASZOMBAT. (Hungária épület).

Pályázati hirdetés.

A Tornaljai Takarékpénztár Igazgatósága
a megüresedett

gyakornoki állásra

pályázatot hirdet.

Pályázhatnak felső kereskedelmi is-
kolát végzett fiatal emberek. Előnyben
részesülnek, a kik pénzügyi gyakorlat-
tal bírnak.

Javadalmazás évi 1200 korona.

A pályázati kérvények, eredeti ok-
mányokkal vagy közjegyzőileg hitelesi-
tett másolatokkal felszerelve, **1912. évi
június hó 5-ig** nyújtandók be. Az
állás június hó 15-ig elfoglalandó.

Tornalján, 1912. május 20.

Az igazgatóság.

Jó házból való fiu

tanulóul felvétetik a vashegyi
élelmezési üzletben. — Értekezhet-
ni lehet **Zorkóczy Károly**
üzletkezelőnél.

Irodai alkalmazást keres

könyvvezetésben jártas, szép írásu fiatal
családos ember. 2—3

Czim: a kiadóhivatalban.

Akar Ön

tartós, könnyü hajtásu strapa

kerékpárt olcsón vásárolni?

ugy forduljon bizalommal

Valaszky Rezső

ujjonnan megnyilt óra-, ékszer- és kerékpár-
üzletéhez 13—*

Rimaszombatban.

Különlegesség új rendszerű dupla áttételes
hegymászó kerékpárokbán.

Nagy választék kerékpár alkatrészekben.

Régi kerékpárokat a legmagasabb árban
beváltak vagy javításba elfogadok.

HLOZEK és KISS

műszaki vállalata RIMASZOMBAT.

Tervez és létesít: központi fűtési és szellőztető, valamint gőz-
főző, mosó- és szárító berendezéseket,

**házi vízvezeték és csatornázásokat,
köz- és magánfürdőket.**

Költségelőirányzatokat, részletes költségvetéseket, tervezéseket kész-
séggel és díjtalanul készít. 8—*

MINTARAKTÁRA

a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll.

Szives pártolást kér

teljes tisztelettel

Telefon : 47.

HLOZEK és KISS.

Erdőkerülő,

józan, becsületes, erőstermetű — ki a vad gondozáshoz is ért — azonnal felvétetik

lovag **Keiszler Gusztáv** dúsai gazdaságában. U. p.: **Rimaszombat.**

Várgedén

üdülni szándékozók szíves figyelmét felhívom, hogy közvetlen a fürdő közelében — a volt jegyzői lak helyén — **május hó 1-től** kezdődőleg

étkezdét

nyitottam, hol a fürdőidény tartama alatt **reggeli, ebéd, uzsonna és vacsora** abonenseket — mérsékelt árak mellett — elfogadok úgy helyben mint házon kívüli étkezésre.

Ugyanitt **három szoba** butorozva fürdőző vagy üdülni szándékozók részére kiadó. — Az ételek izletessége, a mérsékelt árak, a tisztaság és pontos kiszolgálata a hosszú éveken át Rimaszombat, Putnok és Sajószentpéteren eltöltött vendég-lősi minőségem kezeskedik.

Levélbeli tudakozódásokra készségesen válaszolok. — Szíves pártfogást és számos látogatást tisztelettel kér

Tóth Pál.

3-4

Hirdetmény.

139—1912. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a Rimaszombati kir. törvényszéknek 1912. évi 229. számú végzése következtében dr. Ráróssy Gyula ügyvéd által képviselt A Gömörmegyei Nép- és Iparbanknak javára 462 kor. s jár. erejéig 1912. febr. hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 3620 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, szarvasmarhák és kocsik nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíró-ság 1912. évi V. 39/2. számú végzése folytán 462 kor. tőkekövetelés, ennek 1911. évi okt. hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 80 kor.-ban bíróilag már megállapított költségek erejéig Dobóczán alperesnél leendő megtartására **1912. évi június hó 5-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is eirendeltetik.

Rimaszecs, 1912. május hó 14.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

5 szobás lakás mellékhelyiségekkel a főtér közelében, esetleg részben

BOLTHELYISÉGGÉ

átalakítva, november hó 1-re kiadó.

Ertekezni lehet: **Marikovszky Géza** urnál Rimaszombat.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Tisztelettel hozzuk Rimaszombat város nagyérdemű közönségének tudomására, hogy alulírottak a helyben végzendő **vízvezetési házi berendezések s csatornázási munkák** szerelésére **társultunk. A vízvezeték házi berendezési tárgyai-ból Zsuffa Kálmán üzleti helyiségeiben Deák Ferencz-utca 24. házszám alatt közös**

MINTA RAKTÁRT

nyitottunk. Kérjük annak megtekintését. — Felszólításra **díjmentes részletes költségelőirányzattal** szolgálunk. — Rozsnyón és a fővárosban s több külföldi városban **e téren** szerzett tapasztalataink s ily munkát állandóan végzett személyzetünk teljes garanciát nyújtanak. Az általunk szerelt berendezésekért s árukért szavatolunk. — Szíves érdeklődést, megkeresést vagy megbízást akár Zsuffa Kálmán, akár Lipták és Juhász Rozsnyón ezimén kérünk.

Tisztelettel:

Zsuffa Kálmán, Lipták és Juhász.

Hirdetmény.

481—1912. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíró-ságának 1911. évi V. 1792/7. és 1792/8. számú végzése következtében dr. Óváry Elemér kolozsvári ügyvéd által képviselt Bracsek János javára 1296 K 30 f. s jár. erejéig 1911. évi aug. hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 942 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíró-ság 1911. évi V. 432/4. számú végzése folytán 1296 korona 30 fillér tőkekövetelés, ennek 1906. évi június hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 200 kor.

23 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban, Honvéd-utca 1-ső sz. alatt leendő megtartására **1912. évi május hó 30-ik napjának** d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1912. évi május hó 15-én.

Gasko,

kir. bir. végrehajtó.

Aki szép és jó ruhát akar viselni,

az forduljon bizalommal

JÓZSA A. uri szabóhoz

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 17. sz. a. (Gömörmegyei Takarékpénztárral szemben), a hol tavaszi és nyári szövetek nagy választékban vannak raktáron. 3-3

Hirdetmény.

A „Miskolczi Hitelintézet“ áru- és terményraktáraiban az ez idei **XX-ik évi gyapjuvásár** beraktározással egybekötve 1912. június hó 12. napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál:

A Miskolczi Hitelintézet Részvénytársaság Igazgatósága.

2-3

Utánnomás nem díjaztatik.